

عنوان: ارتباط مصرف اسیدفولیک و سطح سرمی آن با پره‌اکلامپسی در زنان مراجعه کننده به مرکز آموزشی درمانی الزهراء تبریز، ۱۳۸۸

نام دانشجو: هانیه صالحی پور

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد - مامایی

استاد(ان) راهنما: جمیله ملکوتی - سکینه محمد علیزاده

اساتید مشاور: عزیزه فرشلاف خلیلی

شماره پایان نامه: ۲۵۱

مقدمه: پره‌اکلامپسی یکی از عوارض مهم و شایع دوران بارداری است. با وجود مطالعات متعدد در زمینه کشف اتیولوژی آن، هنوز هم به عنوان بیماری تئوری‌ها باقی مانده است. اتیولوژی‌های زیادی از جمله عوامل تغذیه‌ای در ایجاد پره‌اکلامپسی مطرح است. اخیراً نقش اسیدفولیک مورد توجه قرار گرفته شده است. لذا این مطالعه با هدف تعیین ارتباط مصرف و سطح سرمی اسیدفولیک با پره‌اکلامپسی در زنان باردار مراجعه کننده به مرکز آموزشی درمانی الزهراء انجام گردید.

مواد و روش کار: این پژوهش یک مطالعه مشاهده‌ای تحلیلی از نوع مورد-شاهدی است که در سال ۱۳۸۸ در مرکز آموزشی درمانی الزهراء تبریز انجام گرفته است. ۵۲ زن باردار مبتلا به پره‌اکلامپسی ۳۵-۱۸ ساله با سن حاملگی ۳۴ تا ۴۲ هفته و ۵۲ زن باردار طبیعی پس از همسان‌سازی از نظر سن مادر، تعداد حاملگی و سن حاملگی مورد مطالعه قرار گرفتند. داده‌ها از طریق مصاحبه با مادران و بررسی پرونده پزشکی آنان جمع‌آوری گردید. سطح سرمی اسیدفولیک به روش الکتروکمیومینسانس، توسط دستگاه (JPN, Swiss) Elecsys و توسط کیت Roche ۲۰۱۰ اندازه‌گیری شد. داده‌های بدست آمده از مطالعه بوسیله روش‌های آماری توصیفی (میانگین، انحراف معیار و توزیع فراوانی) و آمار استنباطی (t-test، کای دو، آزمون دقیق فیشر و logistic regression) و با استفاده از نرم‌افزار SPSS/ ver.13 مورد بررسی و تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: میانگین سطح سرمی اسیدفولیک در افراد مبتلا به طور معنی‌داری پائین‌تر از افراد غیرمبتلا بود (۱۰/۹±۳/۹) در مقابل ۱۳/۶±۴/۰ نانوگرم در میلی‌لیتر، (p=۰/۰۰۱). حدود نصف افراد مبتلا و سه چهارم افراد غیرمبتلا مصرف مرتب مکمل‌های حاوی اسیدفولیک را قبل یا در طول سه ماهه اول بارداری آغاز کرده بودند. ده درصد افراد گروه مبتلا مصرف مرتب مکمل‌های حاوی اسیدفولیک را از سه ماهه دوم بارداری شروع کرده بودند (سه مورد)، یا مصرف مرتب آن را قبل از اتمام سه ماهه دوم بارداری قطع کرده بودند (دو مورد). در حالی که این موارد در افراد غیرمبتلا گزارش نشد. در کل فراوانی مصرف مناسب و مرتب مکمل‌های اسیدفولیک در افراد مبتلا به طور معنی‌داری کمتر از افراد غیرمبتلا بود (p=۰/۰۲). تنها تفاوت میانگین‌ها در بسامد مصرف مواد غذایی اصلی حاوی اسیدفولیک در بین دو گروه مربوط به مصرف میوه‌جات بود، بطوری که میانگین مصرف میوه‌ها در هفته در افراد مبتلا به پره‌اکلامپسی کمتر از افراد غیرمبتلا بود (۲/۸ در مقابل ۳/۰۲±۰/۳۰۲/۵). همچنین نتایج آزمون چندمتغیره نشان‌دهنده کاهش فراوانی پره‌اکلامپسی با افزایش سطح سرمی اسیدفولیک بود (OR=۰/۸۸, CI95%:۰/۷۷-۰/۹۹).

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج این پژوهش در زمینه همبستگی معکوس سطح سرمی اسیدفولیک با فراوانی پره‌اکلامپسی و پائین بودن مصرف مرتب مکمل‌های اسیدفولیک در افراد مبتلا، کلیه مراقبین بهداشتی از جمله ماماها بهتر است در طی آموزش‌های خود در زمینه اهمیت مصرف مکمل‌های حاوی اسیدفولیک به نقش احتمالی مصرف مرتب آن‌ها در پیشگیری از پره‌اکلامپسی نیز تأکید نمایند. با توجه به نتایج حاصل از این پژوهش پیشنهاد می‌شود تحقیقی در زمینه ارتباط مصرف مواد غذایی حاوی اسیدفولیک با سطح سرمی آن صورت گرفته و در صورت عدم وجود ارتباط دلائل آن از جمله احتمال غیرفعال شدن اسیدفولیک در طی فرایند آماده‌سازی و مصرف مواد غذایی مورد بررسی قرار گیرد.

کلمات کلیدی: پره‌اکلامپسی، سطح سرمی اسیدفولیک، الگوی مصرف اسیدفولیک، مراقبت پری‌ناتال.